

**FORSKARTORGET
PROGRAM
24-27SEPT
BOK & BIBLIOTEK
2015 B05:72**

FORSKARTORGET

Man måste hålla fast
vid tron att det
oberäppliga kan
förlös, annars
skulle man inte
forska!

GOETHE
(1749-1832)

PROGRAMARRANGÖRER 2015

1,6 miljonerklubben, AFA Försäkring,
Albert Bonniers Förlag, Bokförlaget Atlantis,
Business & Design Lab, Experio Lab,
Forskningsrådet Formas, Forte: Forsknings-
rådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Fri Tanke
Förlag, Göteborgs universitet, Hanaholmen –
kulturcentrum för Sverige och Finland,
Högskolan i Halmstad, Karlstads universitet,
Karolinska Institutet, Konstfack,
Kungl. Vitterhetsakademien, Landstinget
i Värmland, Leopard förlag, Linköpings
universitet, Linnéuniversitetet, Luleå
tekniska universitet, Lunds universitet,
Makadam förlag, Nationella självskade-
projektet, Natur & Kultur, Riksbankens
Jubileumsfond, Stockholms universitet,
Svenska litteratursällskapet i Finland, SVID –
Stiftelsen Svensk Industridesign, Södertörns
högskola, Tankesmedjan Humtank, Umeå
universitet, UR, Vetenskapsrådet, VINNOVA,
ÅF Lighting, Örebro universitet

forskartorget

ÖPPETTIDER

Branschbesökare

Torsdag 9.00–18.00

Fredag 9.00–14.00

Allmänhet

Fredag 14.00–19.00

Lördag 9.00–18.00

Söndag 9.00–17.00

Forskartorget 2015 – allt mellan himmel och jord

Välkommen till arenan för kunskapsspridning där forskare och författare delar med sig av kunskap och erfarenheter.

Tillsammans med universitet, högskolor, stiftelser, myndigheter, företag och organisationer presenteras ett fullmatat program som både har bredd, djup och spets. Vår ambition är att presentera programmen på ett tvär- och populärvetenskapligt sätt. I år uppmärksammar vi bland annat både det internationella ljus- och jordåret.

Design på torget

I år samarbetar vi med designprojektet *People Powered Future* som drivs av SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign i samarbete med en rad olika designorganisationer. Kom till torget och ta del av det senaste inom designforskning, designutbildning och på vilket sätt du själv kan delta i debatten. Samtliga designprogram som presenteras på torget kan du läsa om här i katalogen och på SVIDs hemsida. Fredagen inleds med en designfrukost där vi diskuterar utifrån temat *Design, when everybody designs*.

Det händer på scenen

Aplock ur årets programskörd: *Fysikshow i flera akter* med Patrik Norqvist, *Mörkret vid tidens ände*, Ulf Danielsson, *Kompetens framför kön*, Agnes Wold, *Hur hjärnan och kroppen fattar beslut*, Daniel Västfjäll och *Wellnessyndromet* med Carl Cederström.

Fri entré

Som alltid är det fri entré till samtliga program på Forskartorget. Väl inne på mässan är det bara att bege dig raka vägen till monter B05:72.

Kom ihåg att om du själv inte har möjlighet att vara på plats och lyssna till alla program kan du ändå ta del av det flesta via livestream och filminspelningar från torget. Du hittar fullständigt program och filmerna på forskartorget.se

Varmt välkommen – vi finns i B-hallen B05:72

Mona Holmfors
Projektchef

Projektledning och produktion: Popular Projects i Stockholm

Formgivning: Bläck STHLM. **Tryck:** Roos Printing

Foton/illustrationer © se www.forskartorget.se/kredit.html

Med reservation för ändringar.

GRATIS för
mässbesökare!
Välkommen
till B05:72

TORSDAG 24

09.15–09.55

FYSIKSHOW I FLERA AKTER

– VARFÖR FALLER ALLTID SMÖRGÅSEN MED SMÖRET NEDÅT?

Patrik Norqvist

Hur är det med stuntscener i actionfilmerna, är de ens teoretiskt möjliga? Filmklipp från hollywoodfilmer, och från egna filmer där vi testat fysiken ger oss svaren!

Medverkande: Patrik Norqvist, universitetslektor i rymdfysik

Arrangör: Umeå universitet

10.05–10.20

BARN OCH INTERNETREKLAM

Helena Sandberg

Hur tänker barn kring internetreklam? Hur hanterar de oönskad reklam online? Finns det behov av att begränsa reklam riktad till barn på internet?

Medverkande: Helena Sandberg, docent i medie- och kommunikationsvetenskap.

Arrangör: Lunds universitet

10.30–11.00

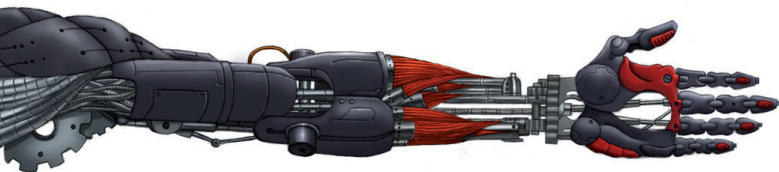
SKOLFORSKNING: KOMPLEXT OCH UTAN ENKLA SVAR?

Daniel Pettersson, Cristina Robertson

Utbildningsvetenskapen är ett brett och komplext fält som inte enkelt översätts till handling. Kan PISA-studien ge svar där forskningen är svårtydd?

Medverkande: Cristina Robertson, fil. dr, projektledare för vetenskapsrådets SKOLFORSK-projekt och Daniel Pettersson, fil. dr, en av författarna till projektets delrapport *Internationella jämförelser av skolresultat*

Arrangör: Vetenskapsrådet

11.10–11.25

DET GUDLÖSA FOLKET

David Thurfjell

Är svenskarna världens mest sekulariserade folk? Vilken är den kulturhistoriska bakgrunden till svenskarnas världsunika religionssituation?

Medverkande: David Thurfjell, professor i religionsvetenskap

Arrangör: Södertörns högskola

11.35–11.50

FUCKING SVENSKA

Kristy Beers Fägersten

Ord som fuck och shit förekommer allt oftare i svenskan, i såväl tal som skrift. Hur bidrar medierna till att standardisera detta språkbruk?

Medverkande: Kristy Beers Fägersten, docent i engelska

Arrangör: Södertörns högskola

12.00–12.15

VARIFRÅN KOMMER BARNS RÄTTIGHETER?

Bengt Sandin

Barns rättigheter påverkar dagens politik kring barn och migration. De avspeglar politiska och sociala traditioner, syn på familj och statens ansvar.

Medverkande: Bengt Sandin, professor Tema Barn

Arrangör: Linköpings universitet

12.25–12.40

HUMANIORA I EN ALGORITMISK FRAMTID

Rasmus Fleischer, Fanny Forsberg Lundell

Vilka utmaningar ställs humaniora inför i ett samhälle där algoritmer och robotar mer och mer styr vår vardag?

Medverkande: Rasmus Fleischer, fil. dr i historia, Stockholms universitet och Fanny Forsberg Lundell, docent i franska, Stockholms universitet

Arrangör: Tankesmedjan Humtank

12.50–13.05

MAGISKT PILLER FÖR EN GOD HÄLSA

Karin Weman

Motion är som ett magiskt piller för fysisk och psykisk hälsa. Pillret kan förpackas i digitala stödtjänster för att motivera människor till motion.

Medverkande: Karin Weman, universitetsadjunkt i psykologi

Arrangör: Högskolan i Halmstad

13.15–13.30

HISTORISK RÄTTVISA?

Göran Collste

Frågan om historisk rättvisa har på senare år aktualiserats. Här belyses krav på gottgörelse samt att kolonialism och globala orättvisor diskuteras.

Medverkande: Göran Collste, professor i tillämpad etik

Arrangörer: Linköpings universitet

13.40–13.55

LÖS PROBLEM TILLSAMMANS MED DATORN

Fredrik Heintz

Nu lyfts datalogiskt tänkande fram som lika viktigt att lära sig som att läsa, skriva och räkna. För att kunna lösa allt komplexare problem är det nödvändigt att beskriva, analysera och lösa problem så att datorer kan hjälpa till.

Medverkande: Fredrik Heintz, docent i datalogi, Linköpings universitet

Arrangör: VINNOVA

14.05–14.35

BARN OCH UNGA I SAMHÄLLETS VÅRD

Tore Andreassen

Barn och unga placeras i social dygnsvård, i familjehem eller på institution. Hur går det för dessa barn i livet?

Medverkande: Tore Andreassen, leg psykolog, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet – Bufdir, Oslo

Arrangör: Forte: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

14.45–15.00

MIGRATIONENS ETIK

Elin Palm

Föredraget belyser vikten av rättvist ansvarstagande för migration och migranter i ljuset av allt hårdare gräns- och immigrationskontroller i Europa.

Medverkande: Elin Palm, forskarassistent, Institutionen för kultur och kommunikation

Arrangör: Linköpings universitet

15.10–15.25

DAGBÖCKER FÖR EN BÄTTRE VÅRD

Jon Engström

Jon Engström visar hur patienters gripande berättelser och sprudlande idéer nedtecknade i dagböcker kan göra vården mer empatisk och kreativ.

Medverkande: Jon Engström, tekn. dr, Linköpings universitet

Arrangör: SVID och Linköpings universitet

15.35–15.50

SKOLANS MELLANRUM

Anneli Frelin

Vad är det som händer utanför klassrummet i skolan? På vilket sätt kan de relationer som lärare och elever bygger i skolans korridorer, uppehållsrum och på skolgården förebygga hot och våld och hur byggs relationerna?

Medverkande: Anneli Frelin, universitetslektor i didaktik, Högskolan i Gävle

Arrangör: AFA försäkring

16.00–16.15

LÄRA LÄRARE LÄSA

Maria Ulfgard

Hur kan svensklärare inspirera och stimulera barns och ungdomars läsning? Maria Ulfgard diskuterar behovet av nya metoder utifrån sin färska bok.

Medverkande: Maria Ulfgard, docent i litteraturvetenskap, universitetslektor vid Uppsala universitet

Arrangör: Makadam förlag

TORSDAG 24

16.25–16.40

ATT GÖRA SAMHÄLLENGAGEMANG

Christina Zetterlund

Antologin *Konsthantverk i Sverige* del 1 skriver konsthantverkshistorier för att pröva vår samtid. Genom andra historier blir normer svårare att bevara och andra berättelser möjliga.

Medverkande: Christina Zetterlund, professor i konsthantverks-historia och teori

Arrangör: Konstfack

16.50–17.05

WHEN EVERYBODY DESIGNS

Eva-Karin Anderman, Robin Edman, Ezio Manzini

A wave of social innovations emerge in an expansive open co-design process in which new solutions are suggested and new meanings are created.

Medverkande: Ezio Manzini, professor, Politecnico di Milano, Robin Edman, VD, Stiftelsen Svensk Inudstridesign, SVID och Eva-Karin Anderman, projektledare People Powered Future, Stiftelsen Svensk Industridesign och SVID

Arrangör: Business & Design Lab och Göteborgs universitet

17.15–17.30

LIDANDE OCH LÄKEDOM: MEDICINENS HISTORIA

Nils Uddenberg

I medicinhistorien finns otaliga exempel på kurer som skulle göra den friskaste sjuk, men också exempel på metoder som överlevt i årtusenden.

Medverkande: Nils Uddenberg, professor i psykiatri och empirisk livsåskådningsforskning

Arrangör: Fri Tanke Förlag

17.40–17.55

PROFESSORN SOM INTE LYCKADES DOKTORERA

Jonas F Ludvigsson

Jonas F Ludvigsson, barnläkare i Örebro, berättar om hur han misslyckades med att doktorera två gånger... för honom blev det tredje gången gillt.

Medverkande: Jonas F Ludvigsson, barnläkare i Örebro, professor i klinisk epidemiologi, Karolinska Institutet, ordförande i svenska Barnläkarföreningen

Arrangör: Karolinska Institutet

AFA Försäkring stödjer forskning och utveckling inom arbetsmiljö och hälsa

*– 150 miljoner till forskning och utveckling varje år
– 250 pågående FoU-projekt*

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar drygt fyra miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 600 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

afa
FÖRSÄKRING

Trygghet på jobbet för fyra miljoner människor

25 FREDAG

09.00–09.55

DESIGN CAFÉ

WHEN EVERYBODY DESIGNS

Eva-Karin Anderman, Robin Edman,
Ezio Manzini

A wave of social innovations emerge in an expansive open co-design process in which new solutions are suggested and new meanings are created.

Medverkande: Ezio Manzini, professor, Politecnico di Milano, Robin Edman, VD och Eva-Karin Anderman, projektledare, båda SVID

Arrangör: Business & Design Lab och Göteborgs universitet

10.50–11.05

BUSINESS AND DESIGN

Maria Nyström, Lisbeth Svengren Holm, Marja Soila-Wadman

Design kan bidra till förnyelse i Sveriges liksom i Kenyas näringsliv. Men det kräver en kreativ användning och öppenhet i designprocessen.

Medverkande: Lisbeth Svengren Holm och Maria Nyström, båda professorer, HDK – Högskolan för design och konsthantverk samt Marja Soila-Wadman, universitetslektor, Handelshögskolan i Göteborg

Arrangör: Göteborgs universitet

10.05–10.20

MUNKAVLE ELLER MEGAFON

Lena Halldenius, Jesper Strömbäck

Vad händer med yttrandefriheten när den krockar med andra grundläggande fri- och rättigheter? Vågar vi säga vad vi tycker? Eller riskerar demokratin att sätta munkavle på sig själv?

Medverkande: Jesper Strömbäck, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, Mittuniversitetet och Lena Halldenius, docent i praktisk filosofi och professor i mänskliga rättigheter, Lunds universitet

Arrangör: UR och Riksbankens Jubileumsfond

10.25–10.40

KÄNSLOSTORMAR

Predrag Petrovic

Hur kan man förstå extrema känslolägen utifrån modern hjärnforskning? Hjärnforskaren och läkaren Predrag Petrovic djupdyker i känslornas värld.

Medverkande: Predrag Petrovic, forskare i kognitiv neurovetenskap, Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet

Arrangör: Natur & Kultur

11.10–11.25

MIRAKELMEDICINEN VI KASTADE BORT

Dan Andersson

Antibiotikan gjorde kampen mot bakterierna lätt. Men nu blir de mer och mer resistent. Har vi släsat bort vårt bästa infektionsvapen av ren okunskap?

Medverkande: Dan Andersson, professor i medicinsk bakteriologi, Institutionen för medicinsk biokemi och mikrobiologi, Uppsala universitet

Arrangör: Vetenskapsrådet

11.35–11.50

KRIG OCH FRED I ISRAEL OCH PALESTINA

Lisa Strömbom

Hur kan vi förstå och förklara den komplexa israelisk-palestinska konflikten?

Medverkande: Lisa Strömbom, fil. dr i statsvetenskap

Arrangör: Lunds universitet

FREDAG 25

12.00–12.15

FORSKNING I SKUGGAN AV NAZISM OCH KALLT KRIG

Petra Garberding

Folklivsforskning var i Nazityskland och i DDR ett centralt ämne för att sprida ideologin. Kontakter med svenska forskare ansågs särskilt värdefulla.

Medverkande: Petra Garberding, fil. dr i etnologi

Arrangör: Södertörns högskola

12.25–12.40

LIVSSTILENS BETYDELSE FÖR VÅR HÄLSA

Alexandra Charles, Mai-Lis Hellenius,
Mattias Lorentzson

Hur ändrar man sin livsstil för ett friskt, hållbart, långt liv? Genom en bra kost och fysisk aktivitet kan barns och unga vuxnas skelett stärkas, och träning även senare i livet är bra för både skelett, hjärta, kärl och blodsocker.

Medverkande: Alexandra Charles, ordförande 1,6 och 2,6 miljonerklubben, Mai-Lis Hellenius, professor i livsstil och allmänmedicin och Mattias Lorentzson, professor, docent i endokrinologi och specialist i osteoporos

Arrangörer: 1,6 miljonerklubben

12.50–13.05

EURAFRIKA – EU:S KOLONIALA RÖTTER

Peo Hansen, Stefan Jonsson

Hansen och Jonsson diskuterar sin bok *Eurafrika* som väckt internationell uppmärksamhet för att den avslöjar en förträngd del av EU:s historia.

Medverkande: Peo Hansen, professor och lektor i statsvetenskap och Stefan Jonsson, professor i etnicitet och migration, båda REMESO

Arrangör: Linköpings universitet och Leopard förlag

13.15–13.30

MAKTEN ÖVER ÅSIKTERNA

Svante Nycander

DN:s chefredaktörer Olof Lagercrantz och Sven-Erik Larsson var varandras motsatser, och deras gemensamma chefstid var fylld av konflikter.

Medverkande: Svante Nycander, ledarskribent, DN

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

13.40–13.55

DEN HELIGA IDROTTE

Alexander Maurits, Martin Nykvist

Vilken plats har religionen i idrotten? Kan idrotten tjäna religiösa syften? Kan samarbetet dem emellan antingen öka integrationen eller fördjupa motsättningar i samhället?

Medverkande: Alexander Maurits, teol. dr och Martin Nykvist, doktorand, båda kyrkohistoria

Arrangör: Lunds universitet

14.05–14.35

MILJONPROGRAMSBOENDE PÅ ETT HÅLLBART SÄTT?

Kristina Mjörnell

Många av miljonprogrammets bostadsområden har passerat sin tekniska, sociala och ekonomiska livslängd. Miljö, ändrad befolkningsstruktur, ekonomi och ökat inflytande för de boende är några av de utmaningar som samhället och bostadsföretagen står inför.

Medverkande: Kristina Mjörnell, adjungerad professor, Lunds tekniska högskola

Arrangör: Forskningsrådet Formas

25 FREDAG

14.45–15.00

SOCKENKYRKAN SOM MÖTESPLATS GENOM HISTORIEN

Carin Bergström

Sockenkyrkan har stått i århundraden som ett nav för människor. Vilken historia förmedlar kyrkomiljön? Vad betydde kyrkan för människorna? Hur ser vi i dag på kyrkan som kulturarv?

Medverkande: Carin Bergström, docent i historia, författare, tidigare överintendent för Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien och Natur & Kultur

15.10–15.25

FRAMTIDENS DIGITALA LEKPLATSER

Eva-Lotta Sallnäs Pysander,
Mariana Vodovosoff

Vilka mekanismer i den digitala världen stimulerar barn och hur kan vi använda dessa till att stimulera den fysiska leken?

Medverkande: Eva-Lotta Sallnäs Pysander, lektor medieteknik och interaktionsdesign, Kungliga Tekniska högskolan och Mariana Vodovosoff, projektledare, Huddinge Kommun

Arrangör: VINNOVA

15.35–15.50

PLATSINNOVATION FÖR NYTÄNKANDE UTVECKLING

Helena Karlberg, Malin Lindberg

Platsinnovation är ett nytt sätt att utveckla städer, kommuner och regioner så att fler människor ska vilja bo, arbeta, turista och investera där.

Medverkande: Malin Lindberg, docent i genus och teknik, Luleå tekniska universitet och Helena Karlberg, SVID

Arrangör: Luleå tekniska universitet

16.00–16.15

ETT HAV AV PLAST

Anna Kärrman

Plast har fått en betydande roll i dagens samhälle men någonting har gått snett. Vilka risker medför plasten och hur kan vi vända trenden?

Medverkande: Anna Kärrman, docent i miljökemi

Arrangör: Örebro universitet

FREDAG 25

16.25–16.40

PROTEINRIKA VEGETABILISKA LIVSMEDEL

Kristin Sott

Genom att erbjuda konsumenter attraktiva alternativ i form av nya vegetabiliska livsmedel med högt proteinvärde, stimuleras både enskilda konsumenter och offentlig sektor till mer hälsosamma och miljövänliga livsmedelsval.

Medverkande: Kristin Sott, forskare, SP Food and Bioscience

Arrangör: VINNOVA

16.50–17.05

KOMPETENS FRAMFÖR KÖN

Agnes Wold

Forskarsverige: Kvinnor undervisar mer än männen som forskar i högre grad. Kvinnor har en långsammare karriärutveckling än män. Hur kan det förändras?

Medverkande: Agnes Wold, professor i klinisk bakteriologi vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

17.15–17.30

MOLEKYLÄR GASTRONOMI

Per-Olof Hegg

Molekylär gastronomi är vetenskapen som förklarar vad som händer när de mest oväntade kombinationerna inom kokkonsten ger helt nya smakupplevelser.

Medverkande: Per-Olof Hegg, docent i mejeriteknologi

Arrangör: Lunds universitet

17.40–17.55

RÄTT LJUS FÖR HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Thorbjörn Laike, Kai Piippo

Bra ljus behövs för att skapa attraktiva, hälsosamma och kreativa arbetsmiljöer. Forskningen visar att ljus spelar större roll än vi tidigare trott.

Medverkande: Thorbjörn Laike, professor, docent i miljöpsykologi, Institutionen för arkitektur och byggd miljö, Lunds Tekniska Högskola och Kai Piippo, IALD, Head of Lighting Design

Arrangör: ÅF Lighting

18.05–18.20

BILDNING OCH HANDLING

Eva Mark, David Thurfjell

Vad gör vi när vi bildar oss? Hur kan bildning förändra vårt samhälle?

Medverkande: Eva Mark, fil. dr i teoretisk filosofi, Göteborgs universitet och David Thurfjell, professor i religionsvetenskap, Södertörns högskola

Arrangör: Tankesmedjan Humtank

18.30–18.45

DESIGN: TILL DIN TJÄNST

Katarina Wetter-Edman

Vad är design för dig? Ditt senaste läkarbesök eller finaste lampan? Lyssna till hur designkunskap används för att utveckla samhället vi lever i.

Medverkande: Katarina Wetter-Edman, lektor, Konstfack och fil. dr i design

Arrangör: Landstinget i Värmland och Experio Lab

FORTE:

Forskningsrådet för
hälsa, arbetsliv och välfärd

FORSKARTORGET MONTER B05:72

Torsdag 24 september Kl. 14.05–14.35

BARN OCH UNGA I SAMHÄLLETS VÅRD

Seminarium med Tore Andreassen, leg. psykolog vid Barne-, ungdoms- och familiedirektoratet, Oslo

Forte är en statlig myndighet som finansierar och initierar forskning som främjar människors hälsa, arbetsliv och välfärd. www.forte.se

LÖRDAG 26

09.15–09.30

VILKA JOURNALISTER TAR EMOT MEST MUTOR?

Henrik Örnebring

Hur utbredd är korruption bland journalister i Europa? En kartläggning av upplevd korruption i sex länder, däribland Sverige.

Medverkande: Henrik Örnebring, professor i medie- och kommunikationsvetenskap

Arrangör: Karlstads universitet

09.40–09.55

INTERNATSKOLORNA

Petter Sandgren

Få skolor är så omgivna av mytbildning som internatskolor, från Thomas Hughes klassiker *Tom Brown's Schooldays* till Jan Guillous *Ondskan*. Hur ser förhållandet ut mellan fiktion och verklighet?

Medverkande: Petter Sandgren, Department of History and Civilization, European University Institute, Florens

Arrangör: Bokförlaget Atlantis

10.05–10.20

SVENSKA SLAVAR I NORDAFRIKA

Joachim Östlund

Svenskar såldes som slavar samtidigt som svenska skepp deltog i slavhandeln i Nordafrika under 1600- och 1700-talen.

Medverkande: Joachim Östlund, fil. dr i historia

Arrangör: Lunds universitet

10.30–10.45

DEN (O)HÅLLBARA FÖRPACKNINGEN

Lasse Brunnström, Karin Wagner

Förpackningar är starkt sammankopplade med sitt innehåll. Men varför ser förpackningar ut och fungerar som de gör?

Medverkande: Lasse Brunnström, professor emeritus i designhistoria, HDK och Karin Wagner, professor i konst- och bildvetenskap, båda Göteborgs universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

10.50–11.05

DEN SVÅRA KONSTEN ATT LEVA

Ulf Ellervik

Ulf Ellervik är professor i bioorganisk kemi vid Lunds universitet. Välkommen till ett spännande samtal om livet – sett ur kemistens ögon.

Medverkande: Ulf Ellervik, professor i bioorganisk kemi, Lunds universitet

Arrangör: Fri Tanke Förlag

11.10–11.25

UNDER MARKEN I DE ÖLÄNDSKA JÄRNÅLDERSBORGARNA

Andreas Viberg

På Öland finns ett femtontal borgar från järnåldern. Men vad gjorde man egentligen i borgarna när de användes? Hur skaffar man kunskap om vad som finns under markytan utan att gräva?

Medverkande: Andreas Viberg, fil. dr i laborativ arkeologi, Arkeologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien

11.35–11.50

VIKTEN AV ATT KLÄ SIG VUXET

Karin Lövgren

Utifrån äldre kvinnors berättelser om sina kläder presenterar Karin Lövgren sin undersökning av äldre kvinnors syn på åldrande och vardag.

Medverkande: Karin Lövgren, etnolog, kulturforskare med inriktning på åldrande, Umeå universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

26 LÖRDAG

12.00–12.30

ATT SOLA ELLER INTE SOLA – DET ÄR FRÅGAN!

Magnus Falk, Therese Westerlund

Hudcancer ökar dramatiskt i Sverige, kopplat till våra solvanor. Går det att få svenskar att sola mindre? Hur är det att själv drabbas av hudcancer?

Medverkande: Magnus Falk, docent i allmänmedicin och Therese Westerlund, Melanomföreningen

Arrangör: Linköpings universitet

12.50–13.05

HUR HJÄRNAN OCH KROPPEN

FATTAR BESLUT

Daniel Västfjäll

Länge har man sett bra beslutsfattande som en rationell process. Forskning visar dock att vi fattar bättre beslut med förenklade känslustrategier.

Medverkande: Daniel Västfjäll, professor i kognitiv psykologi

Arrangör: Linköpings universitet

13.15–13.30

ATT FÖLJA VÅR HISTORIA GENOM KARTÖVERLÄGG

Annika Strandin Pers

Historiska kartor är inte bara vackra. Genom modern teknik analyseras så nutida och historiska kartor. Landskapets förändring över tid kan därmed tolkas på ett nytt sätt.

Medverkande: Annika Strandin Pers, fil. dr i kulturgeografi, Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien

13.40–13.55

PENSIONÄRSJÄVLAR OCH SÄTT

ATT GÖRA ÅLDER

Janicke Andersson

Den nya positiva hypen med ungdomlighet kan innebära en press på äldre att bli äldre utan att åldras.

Medverkande: Janicke Andersson, fil. dr i äldre och åldrande

Arrangör: Lunds universitet

Möt Formas på Forskartorget

Miljonprogramsboende på ett hållbart sätt?

Kristina Mjörnell

Fredag 25/9 kl. 14.05–14.35

Kan vi tackla det nya klimatet?

Minna Karstunen

Björn-Ola Linnér

Lördag 26/9 kl. 14.05–14.35

Vulkanutbrott eller rymdspeglar?

Anders Hansson

Lördag 26/9 kl. 16.50–17.05

Forskningsrådet för hållbar utveckling

Besök oss i monter B06:82

LÖRDAG 26

14.05–14.35

KAN VI TACKLA DET NYA KLIMATET?

Minna Karstunen, Björn-Ola Linnér

Var ska vi odla, hur ska vi bygga? Skogsvandra på kalfjället och slottsviner från Uppsalaslätten? Malaria istället för vinterkräksjukan? Lyssna till en spektakulär men forskningsbaserad bild av vad klimatprognoserna kan leda till för det svenska samhället.

Medverkande: Minna Karstunen, professor i geoteknik, avd. för geologi och geoteknik, Chalmers tekniska högskola och Björn-Ola Linnér, professor i Tema Miljöförändring, Centrum för klimatpolitisk forskning, Linköpings universitet

Arrangör: Forskningsrådet Formas

14.45–15.00

WELLNESSYNDROMET: HÄLSOSETS OCH NARCISSISM

Carl Cederström

Det sociala kravet att maximera vårt välbefinnande har börjat vändas emot oss. Har du börjat räkna ditt kaloriintag i sömnen eller skäms du för att du inte är lyckligare? Kanske har du då drabbats av wellnessyndromet.

Medverkande: Carl Cederström, lektor i företagsekonomi

Arrangör: Stockholms universitet

15.35–15.50

GLUTENFRITT – TRENDIG DIET SOM DÖLJER EN FOLKSJUKDOM

Anneli Ivarsson

Att äta glutenfritt har blivit en trend. Samtidigt blir celiaki – även kallat glutenintolerans – allt vanligare. Vad är egentligen celiaki? Vilka är vinnarna och förlorarna på den glutenfria trenden? Boken *Jag har celiaki* presenteras.

Medverkande: Anneli Ivarsson, docent och överläkare, epidemiologi och global hälsa, Umeå universitet och Västerbottens läns landsting

Arrangör: Umeå universitet

16.00–16.15

NYA PRYLAR LÖSER INTE BRIST PÅ RÖRELSE

Helena Tobiasson

Tekniken blir allt mobilare. Samtidigt blir användarna mer stillasittande. Hur kan vi med hjälp av designforskning göra vardagen mer fysiskt krävande?

Medverkande: Helena Tobiasson, fil. dr i HCI, Kungliga Tekniska högskolan

Arrangör: AFA försäkring

15.10–15.25

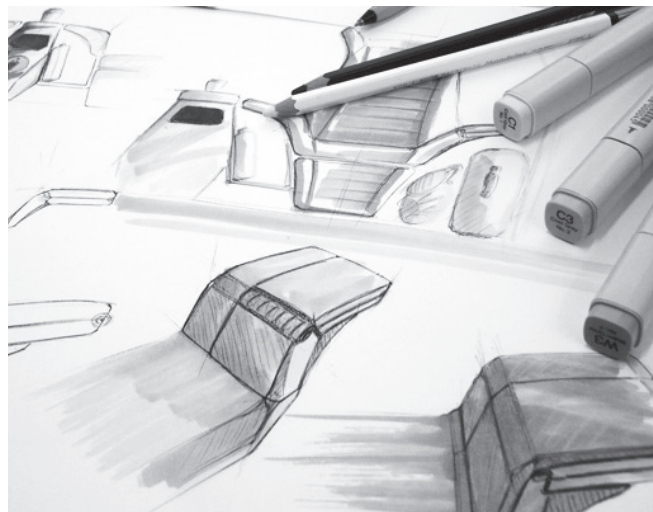
NY BEHANDLING VID SJÄLVSKADEBETEENDE

Johan Bjureberg

Självskadebeteende är vanligt förekommande. Hur kan nya behandlingsformer implementeras och kan internetbaserad behandling vara effektivt?

Medverkande: Johan Bjureberg, leg psykolog och doktorand, Centrum för psykiatriforskning, Karolinska Institutet

Arrangör: Nationella självskadeprojektet

26 LÖRDAG

16.25–16.40

FÖRFATTAREN SOM KÄNDIS

Torbjörn Forslid

Vad betyder Strindbergs kalufs för hur vi värderar hans litteratur? Torbjörn Forslid undersöker hur författarens liv, vanor, utseende och eventuella kändisskap påverkar det vi kallar litterärt värde.

Medverkande: Torbjörn Forslid, professor i litteraturvetenskap, Lunds universitet, intervjuas av Thomas Heldmark

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

16.50–17.05

VULKANUTBROTT ELLER RYMDSPEGLAR?

Anders Hansson

Geoengineering är det mest radikala tillskottet till klimatforskningen och är en tänkt storskalig medveten manipulering av klimatet i syfte att återbalansera temperaturen med konstgjorda vulkanutbrott, moln eller rymdspeglar. Är det möjligt och vilka risker finns det?

Medverkande: Anders Hansson, universitetslektor, Tema Teknik och social förändring, Linköpings universitet

Arrangör: Forskningsrådet Formas

17.15–17.30

MÖRKRET VID TIDENS ÄNDE

Ulf Danielsson

Mörkret vid tidens ände tar dig till den absoluta forskningsfronten. Ulf Danielsson berättar om universums mörka sida.

Medverkande: Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet

Arrangör: Fri Tanke Förlag

17.40–17.55

ARKEOLOGISKA UPPTÄCKTER I EGYPTEN

Maria Nilsson

Nyheter från de svenska arkeologiska utgrävningarna i egyptiska Gebel el Silsila.

Medverkande: Maria Nilsson, fil. dr i antikens historia

Arrangör: Lunds universitet

Tänka vidare

I Riksbankens Jubileumsfonds årsbok uppmärksammas vetenskapens villkor: finansiering, organisering, meritering och det fria tänkandets ovissa framtid.

Under Bokmässan:

FARVÅL TILL FRI FORSKNING?

Svensk forskning står inför en rad utmaningar: knivskarp global konkurrens, studenter med allt sämre förkunskaper och politiker som kräver mätbara, samhällsnyttiga resultat. Forskarna tvingas lägga stor tid på att söka forskningsanslag. Samtidigt tycks tankesmedjor och lobbyister ta över delar av forskarnas uppgifter inom kunskapsförsörjningen.

Ta del av samtalet mellan Agnes Wold, professor på Sahlgrenska, Sverker Sörlin, professor på KTH, och historikern Johan Östling, då de ger exempel på forskningens ställning i dag. De analyserar forskares arbetsvillkor och diskuterar om någon överhuvudtaget lyssnar på vetenskapen.

Torsdag 24 sep kl. 16.00–16.45

**RIKSBANKENS
JUBILEUMSFOND**
STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH
SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING

27 SÖNDAG

09.40–09.55

SVARTA HÅL – MÄNNISKOR, UPPTÄCKTER, TEORIER

Bengt Gustafsson

Vi möter fysikens storheter som Newton, Einstein och Wheeler, och lotsas genom de viktiga upptäckterna som bidragit till att förklara svarta hål.

Medverkande: Bengt Gustafsson, professor i teoretisk astrofysik, Uppsala universitet

Arrangör: Fri Tanke Förlag

10.05–10.20

HELLRE MÅNGFALD ÄN ENFALD

Anders Forsman

Om individuella olikheter, evolution och fördelarna med mångfald i naturen. Är visdom från naturen tillämpbar på den mänskliga kulturen?

Medverkande: Anders Forsman, professor i evolutionsbiologi

Arrangör: Linnéuniversitetet

10.30–11.00

FORMAR RELATIONEN TILL NATO VÅRA DEMOKRATIER?

Henrik Meinander

Det spända geopolitiska läget utgör ett hot för de demokratiska strukturerna i Sverige och Finland. Hur kan historien hjälpa oss hantera utmaningarna?

Medverkande: Henrik Meinander, professor i historia, Helsingfors universitet

Arrangör: Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

11.10–11.25

SVERIGE, VI HAR ETT RESULTAT!

Magnus Hagevi

Statsvetaren Magnus Hagevi förklarar varför partiernas ökade likhet snarare rör sig om ökad konkurrens än ökat samarbete.

Medverkande: Magnus Hagevi, docent i statsvetenskap

Arrangör: Linnéuniversitetet

11.35–11.50

“SVENSKA MED NÅGOT UTLÄNDSKT”

Ellen Bijvoet

Svenska talas på olika sätt i olika delar av landet och bland enspråkiga och flerspråkiga. Vilka varieteter talas i det flerspråkiga storstadsmiljöerna och hur uppfattas de av andra?

Medverkande: Ellen Bijvoet, docent Centrum för tvåspråkighetsforskning, Institutionen för svenska och flerspråkighet, Stockholms universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

12.00–12.15

BETE DIG SOM EN MAN

– ANNARS FÅR DU INTE JOBB

Lina Aldén

Spelar våra förväntningar om hur män och kvinnor ska bete sig någon roll för en persons möjligheter att få jobb?

Medverkande: Lina Aldén, docent i nationalekonomi

Arrangör: Linnéuniversitetet

12.25–12.40

VEM ÄGER STULEN KONST?

Christina Wainikka

Konst har många gånger under historien tagits som krigsbyte. Ur juridisk synvinkel uppkommer frågan vem det faktiskt är som äger konstföremålen.

Medverkande: Christina Wainikka, jur. dr i företagsekonomi

Arrangör: Södertörns högskola

SÖNDAG 27

12.50–13.05

VAD KAN EN TREÅRING?

Anett Sundqvist

Förmågan att förstå hur andra människor känner och tänker är beroende av barnets uppmärksamhet och minne. Hur utvecklas dessa förmågor hos en treåring?

Medverkande: Anett Sundqvist, universitetslektor, avdelningen för psykologi

Arrangör: Linköpings universitet

13.15–13.30

POLISEN BAKOM KULISSENA

Stefan Holgersson

Föreläsningen bygger på tio års data och visar hur myndigheter kan agera för att försvåra insyn och bygga upp tilltalande bilder av sin verksamhet.

Medverkande: Stefan Holgersson, universitetslektor i informatik och f.d. polis

Arrangör: Linköpings universitet

13.40–13.55

FINANSKRISER I SVERIGE

Mikael Lönnborg

Finansiella kriser har varit en del av ekonomins utveckling under de senaste århundradena. Vilka är likheterna och skillnaderna mellan svenska kriser?

Medverkande: Mikael Lönnborg, docent i företagsekonomi

Arrangör: Södertörns högskola

14.05–14.35

ROMERNAS HISTORIA

Panu Pulma

Om hur romerna kunnat bevara sin starka identitet och kultur i ett samhälle som inte alltid varit särskilt gästvänligt.

Medverkande: Panu Pulma, universitetslektor i samhällshistoria, Helsingfors universitet, moderator: John Chrispinsson

Arrangör: Svenska litteratursällskapet i Finland

15.10–15.25

MIN EUROPEISKA FAMILJ

– DE SENASTE 54 000 ÅREN

Karin Bojs, Johan Ling

Karin Bojs bestämde sig för att låta DNA-trådarna knyta ihop henne själv med forntidens människor. Hon berättar om senaste forskningen och målar upp en bild hur Europa fick sin befolkning.

Medverkande: Karin Bojs, vetenskapsjournalist och Johan Ling, docent i arkeologi, Göteborgs universitet

Arrangör: Albert Bonniers Förlag

15.35–15.50

RASERADE STATYER OCH SÖNDESLAGNA HELGEDOMAR

Magnus Rodell

Vilka betydelser och funktioner fyller det sekulära och religiösa förstörandet av materiell kultur i ett idé- och kulturhistoriskt perspektiv?

Medverkande: Magnus Rodell, docent i idéhistoria

Arrangör: Södertörns högskola

FORSKARTORGET

AVS: FORSKARTORGET KINDSTUGATAN 1, 3 TR 111 31 STOCKHOLM forskartorget.se

HUVUDARRANGÖRER

Kungl. Vitterhetsakademien har som syfte att främja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Akademien stödjer forskningsprojekt, arrangerar konferenser, publicerar skrifter och förvaltar ett antal kulturfastigheter. Främst verkar akademien genom sina svenska och utländska ledamöter. vitterhetsakad.se

Riksbankens Jubileumsfond är en fristående stiftelse, som har till ändamål att främja och stödja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Stiftelsen beviljar årligen drygt 370 miljoner kronor till enskilda forskare och forskargrupper. rj.se

VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet. Vår uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning. vinnova.se

MEDARRANGÖRER

Forte: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd är en statlig myndighet som initierar och finansierar forskning inom hälsa, arbetsliv och välfärd. Myndighetens uppgifter är att finansiera forskning av högsta vetenskapliga kvalitet, identifiera kunskapsbehov och utvärdera forskning inom dessa områden. Samverkan med forskarsamhället, myndigheter och berörda aktörer i samhället är en annan viktig uppgift. forte.se

Vetenskapsrådet har en ledande roll för att utveckla svensk forskning av högsta vetenskapliga kvalitet och bidrar därmed till samhällets utveckling. Utöver finansiering av forskning är myndigheten rådgivande till regeringen i forskningsledande frågor och deltar aktivt i debatten för att skapa förståelse för den långsiktiga nyttan av forskningen. vr.se

MONTERSPONSOR

AKADEMISKA HUS

Akademiska Hus bygger och förvaltar hållbara kunskapsmiljöer för utbildning, forskning och innovation. Tillsammans med universitet och högskolor vill vi stärka Sverige som kunskapsnation och bidra till ett klokare Sverige. Vi är ett av landets största fastighetsbolag med ett fastighetsvärde på 62 miljarder. akademiskahus.se

UTSTÄLLNINGSPARTNER

SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign, arbetar för att design ska användas i allt innovations- och förändringsarbete. SVID leder bland annat processen People Powered Future där en rad aktörer inom designområdet samverkar för att lyfta design och designforskning som en strategisk resurs i samhället. svid.se

MEDIEPARTNER

REGION
VÄSTERBOTTEN

Region Västerbotten har det regionala utvecklingsansvaret i Västerbotten. Verksamheten bygger på att påverka de processer och beslut på EU- och nationell nivå som berör regionen, att leda arbetet med länets tillväxtstrategier inom bland annat turism, kultur, kompetensförsörjning och infrastruktur, att hantera projektstöd och samverka med aktörer inom och utanför länet. regionvasterbotten.se

Läs mer om
programmet på
forskartorget.se